

MÉHÉSZETI

KÖZLÖNY

Kolozsvár 1917.

Október

XXXII. évfolyam

10. szám.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület, a Tiszántuli Méhészegylet és az Udvarhelyvármegyei Méhészegylet hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Gyórfi István.

MEGJELENIK
RENDES VISZO-
NYOK KÖZÖTT
HAVONTA.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület méhtelepe.

ELŐFIZETÉSI ÁR: BELFÖLDRE EGY ÉVRE 4 K. FÉLÉVRE 2 K. KÜLFÖLDRE 5 K. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET TAGJAI A TAGSÁGI DÍJÉRT KAPJÁK. TAGSÁGI DÍJ RENDES TAGOK RÉSZÉRŐL ÉVI 4 K. A LAP SZELLEMI RÉSZÉT ÉRDEKLŐ KÖZLEMÉNYEK A SZERKESZTŐ NEVÉRE: KOLOZSVÁR, PAP-UTCA 6. SZÁM KÜLDENDŐK.

Tartalom: 1. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 37-ik közgyűlése. 2. A méhek etetése. 3. Egyszerű anyásítási eljárások. 4. Méhészkedjünk az iskolában. 5. Október havi teendők a méhcsaládok körül s a méhészetben. 6. Vegyések. 7. A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos közlései. 8. Szerkesztő postája.

.....

Igen Tisztelt Méhész Urak!

Van szerencsénk szíves tudomásukra hozni, hogy **Székesfehérvárott**, saját házunkban egy nagyobb

gőzviaszöntödét és műlépkészítő műhelyt

létesítettünk.

Ezen vállalkozásunkat, oly szilárd alapra fektettük, hogy hazánk t. méhészeit vegytiszta műléppel elláthassuk s ezáltal az általános megelégedést és bizalmat kiérdemelhessük.

Hengergépeinken a műlépet szakszerűen állítjuk elő s annak vegytisztaságáért és jóságáért személyes felelősséget vállalunk.

A műlépet ezidőszertől kggrammonként napiárban számítjuk.

Elvállalunk vegytiszta és salakmentes viaszt műléppé való hengerelésre is, melyért kilogrammonként munkadíj fejében 4 koronát számítunk.

Egyben felhívjuk szíves figyelmüket, hogy hosszabb kísérletezés után sikerült egy **tökéletes és gazdaságos viaszolvasztót** üzembe helyeznünk, úgy, hogy képesek vagyunk bárkinek 1 kg. száraz léptörmelék beküldése ellenében 23 deka elsőrendű vegytiszta műlépet adni, ami által célunk t. méhésztársainkat egy nagy s fáradságos munkától megkímélni.

A kivánt műlép méreteit kérjük minden rendelésnél pontosan megadni.

Késpénz fizetés mellett veszünk tiszta méhviaszt és léptörmeléket.

Az igen tisztelt méhész uraktól eme vállalkozásunk szíves pártfogását kérve, maradtunk kiváló méhésztársi tisztelettel

Pollermann Pálné és Társa,

gőz-viaszöntöde és műlépkészítő telepe

Székesfehérvár, Pálya-utca 28. sz.

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel, kérjük a műlép szükségletet 4—5 héttel előbb megrendelni.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET, A TISZÁNTULI MÉHÉSZEGYESÜLET
ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felolós szerkesztő: Györfi István.

Társszerkesztők:

a Tiszántuli egyesület részéről
Takács Gyula egyes. titkár,

az Udvarhelyvármegyei egyesület részéről
Gál Imre egyes. titkár.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 37-ik közgyűlése.

Folyó hó 23-án Jósika Gábor báró elnökle alatt Mészáros-utcai műhely telepén tartotta meg egyesületünk a tagok nagy számban való részvételével szokásos, évi közgyűlést.

1. Báró Jósika Gábor elnök meleg szavú megnyitójában rámutatott arra a szomorú körülményre, hogy immár harmadik közgyűlésünket tartjuk a háború alatt.

A háború szenvedéseiből egyesületünk is kivette a maga részét, de a megpróbáltatásokat hazafias bátorsággal és állhatatossággal viselte. Minden anyagi és erkölcsi erejével arra törekedett, hogy a pusztító viharban létét biztosítsa, munkásságát úgy a jelenben, mint a jövőre nézve, gyümölcsözővé tegye. Örömmel állapítja meg, hogy ez évi küzködésünknek is megvolt a várt eredménye: a rokkant katonák közül sok száz embert neveltünk a méhészetnek, irodalmi és gyakorlati úton derekasan közreműködünk hazánk méhészeti kulturájának fejlesztési munkájában.

Szives szavakkal köszönti a földmivelésügyi Miniszter Úr képviselőjében Krenedits Ferenc min. oszt. tanácsos urat, és kéri hogy hálás köszönetünket tolmácsolja a Miniszter Úr Önagyméltóságának, valamint berei Papp Ragány István dr. minisztr. tanácsos Úr Óméltóságának a nagymérvű anyagi és erkölcsi támogatásért, melyben egyesületünket ez évben is részesíteni kegyesek voltak.

2. Tárgysorozaton kívül, dr. Zsögön Béla post. tanácsos, ig. alelnök emelkedik szólásra, hogy az egyesület nevében elnökünket, elnöksége 20 éves évfordulója alkalmából a következő beszéddel üdvözlje:

Midőn ma az 1917-ik évi rendes közgyűlés megtartása céljából ily szép számmal összegyűltünk, engedje meg az igen tisztelt közgyűlés, hogy tárgysorozaton kívül felszólaljak és ezen közgyűlésnek a rendes közgyűlésektől eltérőleg ünnepies jelleget adjak, s ennek fontosságát röviden ismertessem. Ugyanis ünneppé varázsolja lelkünkben és szívünkben a mai napot, azon ténykörülmény, ami az Egyesület életét az 1897—1917 év között, eltelt 20 évhez fűzi s az ezen idő alatt az Egyesület életében véghezvitt láncolatlan események nagyszerűségei s az ezek tudatán lelkünkben felángoló öröm és hála érzet.

Nézzük mi is történt az 1897-ik évben.

Az Egyesület, 1897-ik évben, fennállásának 17-ik évében, mint zsenge, beteges ifjú jelenik meg, akinek, hogy életben maradhasson állandóan gondozó kezekre és érte melegen érző, szerető szívre volt szüksége, mert az addig rajta szeretettel csüngő elnöke, báró Bánffy Ernő Öméltósága elállt a további vezetéstől.

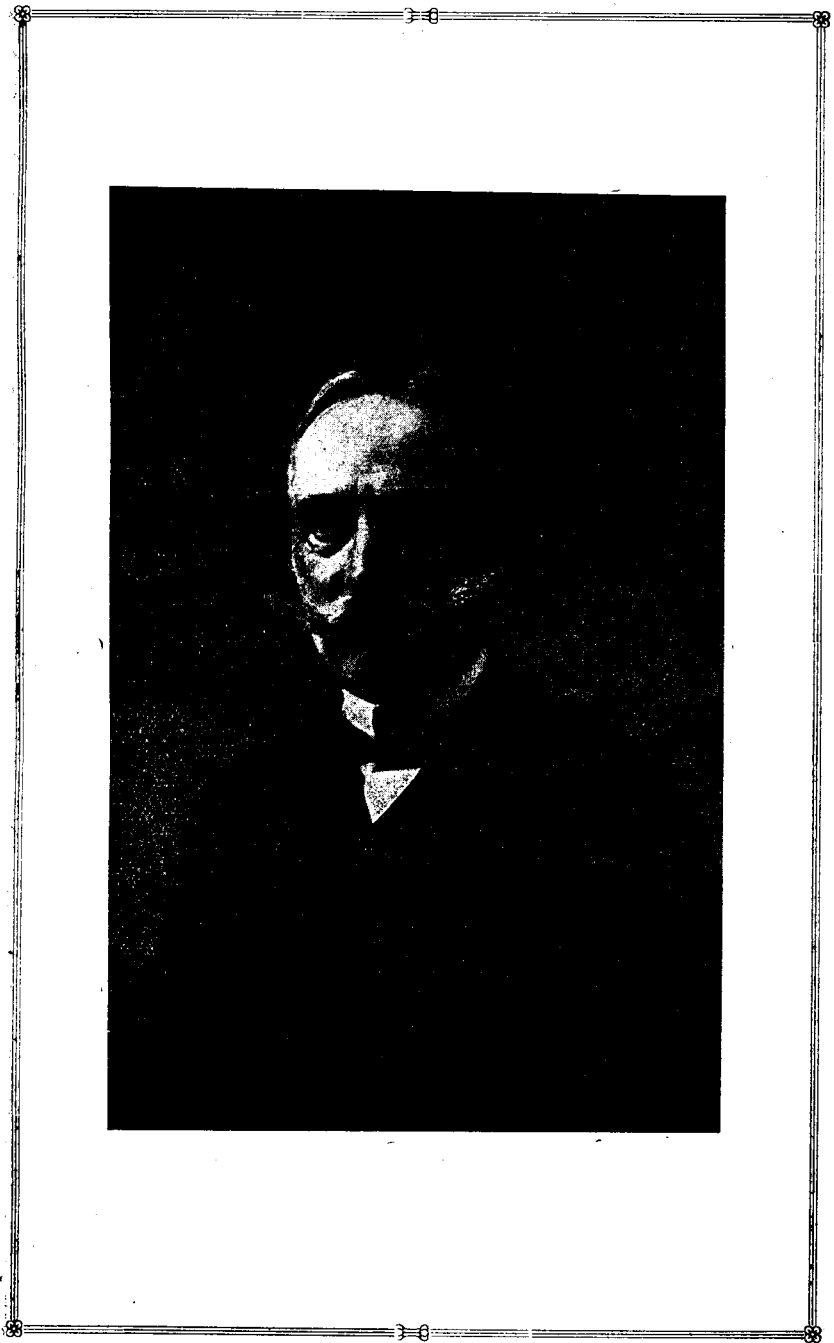
Az 1897 január 31-én tartott, évi rendes közgyűlés megálalta a szerető és melegen érző szívet és egyhangú lelkes felkiáltással megválasztotta odaadó, gondos istápolóját, szeretett vezérét, mint elnököt, báró Jósika Gábor Öméltósága személyében.

Ünnep tehát az a nap az Erdélyrészi Méhész Egyesület életében, amely Öméltóságának az elnöki székből eltöltött 20 éves jubileumához juttatott.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület életében pedig határvet jelent, mert 37 évi fennállásából 20 év számot jelez, amit Öméltósága biztos és tapintatos vezetésében élt át, s egyáltalán, hogy a zsenge és beteges Egyesület életben maradt és hogy belőle erőteljes lett, azt elnökének Báró Jósika Gábor Öméltóságának köszönhetjük.

Az emberi életben is körülbelül 20 év szükséges ahoz, hogy az ifjúból tetterős férfi váljon. Ennyi időt szentelt és áldozott ez ideig Öméltósága Egyesületünk állandó istápolására. Nemeslelkű, odaadó és fáradságot nem ismerő munkálkodása, s nem egyszer készséges anyagi áldozata, nem volt oknélküli, mert a beteges Egyesület az ő biztos és céltudatos vezetése mellett nemcsak lábba állott, de úgy megerősödött, oly egészséges lett, hogy ma erejének teljes tetőfokán áll.

Midőn Öméltósága 1897-ben az elnöki széket elfoglalta, biztosan tudatában volt, hogy mily munka vár reá, hogy az akkor

adósággal küzködő kis egyesületet kiszabadítsa a hinárból és a biztos révbe vezesse. De nemes elhatározással és soha csüggedést nem ismerő vas akarattal tartotta és vezette a kormányrudat, hogy a kitűzött célt, az Egyesület célját a legfényesebben elérje. S im' igen tisztelt közgyűlés a biztos vezetés 20-ik évében örömmel konstatálhatjuk, hogy a cél el van érve, a kis Egyesületből oly erős és hatalmas egyesület lett, hogy az ország hasonló egyesületei között az első helyen tündöklék, s oly munkakört tölt be ezen nemzetgazdasági ág szolgálatában, aminőt talán soha senki nem is gondolt.

Az Egyesület Öméltségének biztos vezetése alatt évről-évre fokozatosan erősödve, már néhány év múlva a bel- és külföldi kiállításokon első díjakat hozza el, s közben saját erején megrendezi az országban eddig legjobban sikerült országos kongresszust és kiállítást. A háború nem akasztotta meg a céltudatos előrehaladását, sőt megacélozza és erőt kölcsönöz. A rokkant katonák részére rendezett állandó méhészeti tanfolyamok oly lökést adnak, hogy ezek nyomán létrehozza a kaptárkészítő műhelyét és bevezeti a mézértékesítést. Ily módon az alapszabályban lefektetett összes célok megvalósításában éppen a háború alatt éri el a legmagasabb fokot.

Egyesületünknek ma adóssága nincs, sőt céljai megvalósításának tovább fokozhatására tekintélyes alaptőkével rendelkezik. Minta méhesse pedig közel 100 különféle kaptárakban elhelyezett méhcsaláddal, virágos csoportok között, a Házsongárd díszét és az Egyesületnek tekintélyes vagyonát képezi.

A mindenfajta gépekkel felszerelt ezen műhelye pedig oly méretben működik, hogy már gyár jelleget öltött, s mint ilyen az országban ugyancsak első helyen áll.

Ezek a képek mutatják a 20 éves, szeretettel övezett, tetterős munka eredményét.

Méltóságos Uram! Méltóságod 20 évi fáradozásának jutalma nyerjen azon örömteljes, boldog önmegelegedésben kifejezést, hogy a méhész társadalomnak és édes magyar hazánknak javára egy emberöltőt igénybe vevő hasznos alkotás hirdeti az elmúlt idők célszerű felhasználását. Az Egyesületet pedig, illetve annak minden egyes tagját hassa át azon öröm és boldogság érzete, hogy az Egyesület most már oly biztos alapokon nyugszik, hogy az idők bárhonnan jövő víhara sem ingathatja meg soha.

De legyen jutalma Méltóságodnak a tisztviselő kar és az egész méhésztársadalom legbensőbb ragaszkodása és meleg szeretete, mellyel Méltóságodat körülvesszük és legyen megnyugodva abban, hogy amint eddig is mindenben hűséges segítő katonák voltunk, továbbra is azzal a nagy ügyszeretettel és lankadatlan odaadó buzgalommal fogjuk követni és segítségére lenni nemes és hazafias munkájában. Kérjük pedig Istent, hogy Méltóságodat, ami szeretett vezérünket, elnökünket a legjobb friss egészségben még sokáig tartsa meg, hogy méhésztársadalmunk és szegény magyar hazánk nemzetgazdaságának felvirágoztatására még sokáig, de igen sokáig szentelhesse igazi önzetlen, hazafias munkásságát. Isten éltesse!

A földművelésügyi Miniszter Úr nevében, Krenedits Ferenc oszt. tanácsos úr, a székely méhész egyesületek nevében Gál Imre, a székelyföldi kerület vezetője üdvözlök Öméltóságát.

3. Dr. Balázs Ferenc főtákar felolvassa az igazgató választmány évi jelentését.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Egy gyorsan letűnt, de változatokban és eredményben gazdag egyesületi évet zárunk le. 37 esztendő pergett le már egyesületünk életéből s örömmel jelenthetjük, hogy ez utóbbi évek dacára a háború okozta súlyos és nehéz viszonyoknak mind több, több alkalmat szolgáltatnak méhészeti tevékenységünk, méhészeti kulturánk fejlesztésére, mind újabb meg újabb feladatok megoldása veszi igénybe egyesületünk illetve igazgató választmányunk és tisztikarunk testi és szellemi munkáját abban a nagy méhészeti mozgalomban, mely mint forgószél a háborúval kapcsolatban keletkezett.

A világháború negyedik évébe jutottunk s a vége még beláthatatlan. Ki gondolta volna ezelőtt három évvel is, hogy a méhészeti egyesületekre mily nagy feladat vár. Egyesületünk kebelében a rokkant katonák méhészeti tanfolyamaival kapcsolatosan megindított mozgalom a magas földművelésügyi kormány támogatásával, rendszeres vezetésével s irányításával ma már behálózza egész Magyarországot s oly méhészeti kulturát teremtett rövid idő alatt, amilyen nem volt és rendes viszonyok között talán évtizedek kellettek volna annak létrehozására. Új méhész egyesületek alakultak, új szaklapok indultak meg, melyek versenyre kel-

nek, tagokat toborzanak, tömörülnek. E verseny nagy vehemenciával tört ki, felráz álmából minden szunnyadó gondolatot, tette hívja az egyesületeket, tette az egyeseket. Ebből a versenyből, ebből a lázas munkától várjuk jövő méhészetünk teljes újjászületését, kifejlődését és megerősödését.

Egyesületünknek nem annyira a versenyből, mint inkább a munkából kellett és kell jövőben is kivennie részét körletünk tönkre tett méhészetének helyre állításában s a rokkantkatonák méhészeti oktatásában, gyárüzemünk s mézértékesítési akciónk fejlesztésében.

De lássuk az elmúlt egyesületi év tevékenységét s végrehajtott munkaprogramját.

Adminisztráció. Igazgató választmányunk az elmúlt évben 4 rendes választmányi ülést tartott, melyeken a választmány hatáskörébe tartozó ügyeket elintézte. Az egyesülethez beérkezett ügyiratok száma a 2000-et meghaladja, melyből a földművelésügyi s más minisztériumoktól érkezett s oda beadott ügyiratokra 300 esik, a többi a műhely, mézértékesítési ügyben s tagjainkkal váltott levelezés.

Állami segélyezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter ur Öngyméltósága egyesületünket a múlt évben is 3000 K. államsegélyben részesítette s ezen kívül fedezte a rokkant katonák méhészeti tanfolyamaival felmerült költségeket. A 3000 K. államsegélyt legnagyobb részt a „Méhészeti Közlöny“ megjelentetésével felmerült kiadások emésztették fel.

A *Méhészeti Közlöny* a múlt évben két havonta jelent meg. Folyó évben május havatól havonta. A nyomdai költségek azonban oly magasra emelkedtek, hogy ha havonta adjuk ki 5000 koronára rugna az évi költség. A közlönnyt Györfi István szerkesztőnk az ő szaktudásával, ambíciójával oly nivóra emelte, hogy a hazai szaklapok között bármelyikkel megállja a versenyt. Terjedelemben kellene még növelni, de egyelőre aligha lehetséges részben a nyomdai költségek, részben a papír hiánya miatt.

Szaklapunk, mint hivatalos közlöny. Az Udvarhelyvármegyei méhész egyeslet még a múlt évben, a f. év tavaszán megalakult Tiszántúli Méhészegylet a „Méhészeti Közlönnyt“ választotta hivatalos közlönnyéül. Ezen ügyben egyesületünkkel megindított tárgyalások gyorsan befejezést nyertek s igazgató választmányunk olyképpen kötött egyezséget nevezett egyesületekkel, hogy minden előfizető illetve tag után, akik a Méhészeti Közlönnyt kapják az egyesület, az expedálás és bélyeg díján kívül 2 koronát fizet be

az Erdélyrészi Méhész egyesület pénztárába egy összegben. A Méhészeti Közlöny jelenleg 2000 példányban jelenik meg; ezt a számot azonban az egyesületek egyre szaporodó taglétszáma miatt már újévtől emelnünk kell 2500, esetleg 3000 példányra, hogy az újonnan belépő tagok is megkaphassák az egész évi számokat.

A három egyesületnek egyesületünk szaklapja alatti tömörülése a közös cél elérésére oly nagy horderővel bír, hogy annak fontosságát jelen percben még kiszámítani sem lehet, mert hiszen kétségtelen, hogy minél kiterjedtebb az egy cél elérésére irányuló valamely szervezet a perifériákon, annál intenzívebben s nagyobb eredménnyel tud munkálkodni.

Midőn tehát üdvözljük a nem rég megalakult Tiszántúli s a 7 éves multú Udvarhelyvármegyei Méhészegyletet, egyben kérjük, hogy a közös cél érdekében a 37 éves multra visszatekintő Erdélyrészi Méhész Egyesülettel csak folytassák megkezdett munkájukat lankadatlan szorgalommal és kitartással s forduljanak ezután is, mint eddig bizalommal egyesületünkhöz.

Az irodalmi munkásságot illetőleg egyesületünk egy új irodalmi terméket bocsátott közre a „Méhészeti Utmutató“-t Györfi István szerkesztőnk és Jancsovics Endre méhészeti szaktanító szerkesztésében. Ez az útmutató naptár jelleggel bír ugyan, de benne megtalálja az olvasó a 12 havi méhészeti teendőket és igen sok más hasznos méhészeti szacikket. 8000 példányban nyomattuk ki s úgy a nagy méhész közönség, mint a rokkant katonák élvezettel olvassák és tanulmányozzák, a mi a szerzők dicséretére válik; üdvözljük a szerzőket s reméljük, hogy a megindított *Utmutató* még sok évenként meg-meg ujuló számban és tartalomban fog a méhész közönség hasznára s tanulására szolgálni.

(Folytatjuk.)

A méhek etetése.

Guseó Ferenc, makói m. kir. adóhiv. főtiszt, a T. M. E. vál. tagja.

A Graze féle etető vályu áll egy bádogból (nem rozsdásodó, horganyozott bádog kell) készült vályuból. E vályu a kaptár béli falába lesz beépítve; kihúzható. Ehhez a fészekből a kaptár falába vágott nyíláson keresztül jutnak a méhek. — A vályunak

olyan hosszúnak kell lennie, a milyen mély a kaptár. Az én méreteim: a vályu hossza 38, magassága 7, szélessége 7 cm. Ezen vályunak felső részére fedőül egy $\frac{1}{2}$ cm vastag deszkát teszünk olyan hornyolás segítségével, hogy a fedő deszka a vályu felső belső peremébe beleillik, tökéletesen zárul.

A fedődeszkába, egyik részéhez közel furunk egy korona nagyságu lyukat, míg a fedő deszkának másik oldalán a végétől befelé számítva mintegy 5 cm. távolságra kezdve egy 2 cm. széles és 15 cm. hosszú etető nyílást. E nyílás körül a vályu feneke felé haladólág szögezzünk két drb olyan hosszú deszkadarabot, a milyen hosszú a nyílás (15 cm) és keresztbe szintén 2 drbot, hogy egy alul-felül fenék nélküli ládikót alkossunk. Ezen ládikónak az aljára cinkezett finom szitaszövetet vagy erős fehér túlt szögezzünk (jobb a szitaszövet, mert, mosható). — A korona nagyságu lyukon beöntjük az ételt, a melyhez a méhek csakis az utóbb említett ládikó alakú lejárón juthatnak, onnan felhordják. Másként sehogyszem férhetnek az ételhez, mert az etető vályu kölönben a ládikó szerü lejáró körül is teljesen zárt, alul meg a szitaszövet zár. Hogy azonban a méhek a töltő lyukon se juthassanak be, elébe 8—10 cm. távolságra — a töltő és lejáró nyílás közé — a fedődeszkára keresztbe egy olyan széles darabka deszkát szögezzünk, mint a fedődeszka, amely ezenfelül oly magas, hogy a csatornába betölt etető vályunak hátsó töltő lyukához a méhek ne férhesenek. — A ládikószerü lejáró fenekének a bádog etető vályu alsó fenekétől 0·5 cm.-nyire el kell állnia, vagyis annyi helynek kell még alul maradnia, hogy a folyadék előre folyhasson a szitaszövet alá, különben nem juthatnának a méhek az ételhez.

Már mostan az így elkészített vályut a kaptár bélelt oldalában a fészkek magasságában úgy építjük bele, hogy az kihuzható, meg betolható legyen; azután a kaptárban belül, neki megfelelőleg a belső falon olyan lyukat vágjunk, mint egy röplyuk, (2 cm. magas, 15 cm. hosszú) úgy hogy a röplyuk, a betölt etető vályuval egyezzen. A vályu részére a csatornát tehát a kaptár bélelt falába úgy építjük be, hogy a betölt vályu teteje szineljen a fészkekből vágott röplyukkal, azután ezen csatorna a röplyuk felett pontosan, végig a kaptár falán deszkával keritendő el, s a vályu alatt szintén, úgy, hogy az teljesen záruljon, vagyis a méhek csakis az ételhez jussanak, de a kaptár bélésbe nem. — Először készítsük el tehát az egész etető vályut, s aztán vágunk

lyukat a kaptár falába. Az etető vályunak vízmérték szerint vízszintesen kell a kaptár falába bejárnia.

Ha etetni akarunk, a vályut kissé kihúzzuk, a folyadékot a töltő lyukon beöntjük, s a vályut visszatoljuk, ez 2 perc munka, hideg nem jut a kaptárba, rablás lehetetlen, mert a cukor szaga a fészekből nem jut ki, s az őrt álló méheken keresztül a rablók nem juthatnak be. A méhek az etetéskor nem zúgnak fel, s etetni így nagyon gyorsan lehet, kaptár bontás nélkül. Ez ideális dolog, mely minden szimpla falu kaptárba is beépíthető, ha a kaptárak között elég hely van.

A másik etető készülék szintén bádogból készült lapos cső, melyet úgy helyezünk el, hogy hátul a záró üveglaknak a kaptár fala felé eső keretén egy pontosan olyan nyílást vágunk, hogy a cső betolható legyen. A cső maga 35 cm. hosszú, 2 cm. magas, $\frac{1}{2}$ cm. széles; felső része üreges vályu, melybe a folyadék betolul, s csak annyira van a két pereme egymástól, hogy a méh az ételt felszívhassa.

A csőre a záró üveglakon kívül ráállítunk egy palackot, melyben az étel van, s így annyi folyik automatikusan csak a csőbe, mennyit a méhek elhordanak. Miután e cső elkészítése otthon nehéz, ajánlatos azt készen megvenni. Az etető vályu Christián Grazetól Endersbach bei Stuttgart szerezhető be, én azonban magam csinálom, mert a háború alatt be nem hozható. Az utóbb említett etető csövet azonban, ha készen vesszük, ami ajánlatosabb, mert 60 fill. darabja, — valamint minden más készüléket meg lehet szerezni: Josef Prokopnál Friedland — Csehország, ki e téren nagyon reális, pontos megbízható cég. (Nálunk idehaza tudunkkal nem kapható.)

Végül szoktam a tenyésztésre lusta, szaporítani nem szerető családokra úgyis hatni, hogy egy darab, ujnyi vastag, fekete vagy barna, teljesen száraz kenyérkaréjt jól bemártok a cukoroldatba, s ezt beadom a kaptár aljára, a keretek alá. A méhek örülden hordják fel az ételt s a fiasítás erősen megindul. A fekete kenyér héjában levő tápanyag — melyet megesznek — nagyon izgatólag hat. Ezeket ajánlom kedves méhésztársaim figyelmébe.

(Folytatás és vége.)

Egyszerű anyásítási eljárások.

Mielőtt egyszerű anyásítási eljárásomat ismertetném, vázolni kell méhészetem berendezését, annak alapelveit, mert oly méhészetekben ahol mindezek homlokegyenest ellenkeznek az enyémmel, más módok lesznek ajánlatosak a méhcsaládok anyával való ellátására.

Kaptáiraím megszerkesztése előtt már ismertem a Boconádi álló kaptárakat s a méhekről írt nagyobb munkák (Sötér: A méh és világa, Br. Ambrózy műve stb.) is megvoltak már birtokomban.

Mivel Boconádi felsőkijárója nélkül tökéletességhez közel álló kaptárt elképzelni sem tudtam, — mindenki által ismert előnyén kívül azért is, hogy ehhez alkalmazható az általam készített leg-egyszerűbb itató is, — s mivel a felsőkijáróhoz legalább 35 cm. szélességű lépeket ajánl Sötér is, kereteim szélességét B. kereteinek szélességében állapítottam meg. A jó teleléshez Sötér legalább 48 cm. hosszú lépeket ajánl a keret magasságának, tehát ezt fogadtam el a fészekben s fél akkorát a mézes lépek számára.

Mivel a fészeknek a mézűrtől való mesterséges elválasztását nem szeretem a kaptárt hátrafelé megnyújtottam annyira, hogy ne 10, hanem 15 keret (30 félkeret) férjen bele, s ide a fészektől távolabb eső hűvös helyre teszem az üres lépeket, amelyeket hűségesen meg is töltenek méhecskéim mézzel, amely méznek elszedése innen hátulról gyermek játék.

Egyéb műveletekre most kitérni nem lévén szükséges, az anyásításnál mindenek előtt azt kell kijelentem, hogy én természetlen anyával eljárásomat sohasem próbáltam meg. Az anyák életkora ugyanis nálam pontosan nyilván lévén tartva, meglepetéseknek kitéve nem lehetek, mert csak azokat a kiváló tulajdonságokkal bíró anyákat tartom 3-ik betöltött évükön túl a 4-ik évre, melyektől korai természetes rajokat és több fiatal anyát akarok nyerni, s ha ezek véletlenül elpusztulnának a tél folyamán, erre a célra kiváló családoktól nyert tartalék anyáim vannak az anyanevelőben. Ezeknek a tartalék anyáknak a rendes családhoz népestől való beadása egyszerűen úgy történik, hogy a hátsó keretek után folytatásképpen népestől, lépestől berakom a családot, melyet ha észrevesz az anyásítandó család és erősen örvendez az anyának, még azon éjjel becsalja saját fészkebe s más-

nap csak a saját fiasítása lépeit kell utánna vinnem s a művelet már is be van fejezve.

Ha a család a hátul elhelyezett rendes kis családot nem venné észre, vagy idegenkednék tőle, vagy az nem fogadná szívesen közeledését, csak a népesség egy része könyörgi hátra magát az új családhoz, de ez esetben is annyira megbarátkoztak már, hogy egy, óvatosságból két-három nap múlva már betehetők a fészekbe.

Mіндеzen műveletek csak a késő délutáni csendes órákban hajthatók végre, amikor a méhek legkevésbé élénkek és reájuk következik az éjszaka, amelynek csendességében, minden zavaró incidens nélkül megtörténhetik az egyesülés.

Még egy esetben van szükségem az anyásítási eljárásra. Évi szaporulatot a természetes rajokon kívül a tulnépes családok megosztásából nyerem.

A múrajok készítésénél az összes lépeket anya nélkül az újonnan benépesítendő kaptárba helyezem s az anyát kiépíteni való keretekkel régi helyén hagyom.

Mivel az új helyre vitt család összes kijáró népét elveszti a családot anyanevelésre alkalmasnak találom. Anyát adok tehát nekik s ha erre már nem volna készletben tartalék anyám, bármely rendes állapotú családtól veszem azt, amelyiknél csupán ez az egy hiány lévén alkalmas lesz az anyanevelésre, sőt esetleges szükség esetén rajt is kaphatok tőle.

Ezen anyának beadása már körülményesebb, mert az árva család már népesebb szokott lenni, tehát a hátsó lépeket is elfoglalja s nem igen lehet oly észrevétlen csendben beadni az anyát, mint a tavaszon árván maradt családhoz. Azonkívül az egyesülésre ilyenkor a méhek sem annyira hajlandók, mint ősszel és tavasszal, ezért, kissé óvatosabbnak kell lennünk.

Ilyen esetben az anyás kereteket a keretbakra helyezem s utánna egy pár teljesen üres lépet teszek. Most kezdem kiszedni az árva családot. Viselkedése utasítani fog a további teendőkre nézve. Sokszor amint észreveszi a rendes állapotú családot, könyörgő zugással közeledik felé s mielőtt az anyát feltő, remegő méhész beavatkozhatnék, már felajánlották öfelségének a tront és koronát, teendője tehát csak a lépek berakása óvatosságból abban a sorrendben, ahogy a keretbakon vannak, hogy t. i. az anya hátul maradjon. Ha a család idegenkedik, de nincsenek ellensé-

ges szándékai, szintén berakhatók a hátsó lépek is, de a fészekbe behelyezés csak pár nap múlva történjék meg. Ha ellenben a család szíszegve, irigyen ront rá az új családra s a másik pillanatban már karikázik is két verekedő a földön, vagy a keretbak alján, rögtön tegyük félre az anyát, mert e gyilkos család a következő pillanatban már elpusztíthatja azt.

Kísérletezéseim elején már itt a keretbakkon megölte az anyát egy dühös család, amelynél pedig ép csupa anyaváltást és azért csináltam, mert gonosz volt a család, a következő új anyát pedig a kaptárba behelyezés után pár másodperc múlva szorongatni kezdte s mire a síró anya segítségére siethettem volna, már halott volt. A harmadik anya elfogadásának érdeme is nem e családé hanem az akkorra már elég szép számban ott maradt más két család idegen bogárságáé. Ez a család a másnap-i átvizsgálásnál is üzőbe vette az anyát s csak újabb pár nap múlva lehetett a fészekbe behelyezni.

Ilyen esetekben az ablaküveg helyére tett rostaszövettel választom el a két családot ahol nyalakodhatnak, de nem érintkezhetnek egymással, pár napig amikor a keretbakra kiszedve már ablak illetve rostaszövet nélkül betehetők a kaptárba.

Ha a család nagyon népes, úgy hogy a hátsó kereteket is elfoglalja s népességének próbájául ezek helyére tett üres lépeken is rajta ül, egyszerűen a beteendő család számára nem marad hely s nem akarjuk rostaszövettel elválasztani őket, éjjelre a család jó nagy részét áthelyezhetjük egy üres kaptárba, ahová a kevésbé népes családok anyásítási módjához adott utasítás szerint hátulra rakjuk a termékeny anyát, kis családjával s másnap az estéli órákban az így kétfelé tagolt, megdőbbent családot, bátran egyesíthetjük.

Én ezzel ki is merítettem azokat a módokat, amelyekkel én az anyásítást foganatosítani szoktam s amelyek rendes körülmények között elegendők is. Terméketlen anyát magára, kísérő méhek nélkül nem adok az árva családoknak. Ha nagyon sürgős volna az anyásítás és a rajok fiatal anyái csábítóan kínálkoznak az anyásításra, kevés néppel anyanevelőbe helyezem őket, az anyátlan családnak pedig megtermékenyülésükig más anyát adok s csak a megtermékenyülés után — amely kockázatos is — kapja a család a fiatal anyát vagy pedig megmarad azzal, amelyet kapott s helyette a miatta meganyátlanított család kapja ezt.

Némely méhész annyira lelkesül a fiatal anyákért, hogy összes méhcsaládjait ilyenekkel akarja ellátni. Erre nekem nincs szükségem; aki erre vágyik találjon hozzá megfelelő anyásítási módot.

Az anyásítás legjobban az anyátlanságnak abban a pillanatában sikerül, amikor a népesség igazi árvának érzi magát. Ez nyáron csak a meganyátlánítást követő egy-két napig tart. Ha a család már anyabölcsöket épít ehhez annyira ragaszkodik, hogy ezek kedvéért leöli a beadott anyát.

Hogy a fiatal anyákért mennyire lelkesüljünk, mérlegeljük az idősebb anyák tulajdonságait is. Így vegyük figyelembe azt is, hogy az anyák a második évükben rendszeren kítünö szaporítók és jó építők, 3-ik évükben nem adnak tulsok munkát a családnak a fiasítás táplálásával, ezért sok mézet hordanak. A 4-ik évben kimerülésüket érezvén korán készítik a családot rajzásra, amikor őket megsemmisítvén, gyönyörű II-od rajokat adnak első rajokul.

Még csak azt kell megjegyeznem, hogy az ezen eljárási mód mellett szükséges anyanevelő családokat semmiképen sem tekinthetjük holt tökének, mert ezek, ha szükség nem volna reájuk oly tisztességes hasznot adnak, amellyel teljesen meglehetünk elégedve.

Az anyanevelők felhasználásáról amennyiben nem volna szerkesztő ur kezén cikk és óhajtja ennek tárgyalását, szívesen írok a következő számban.¹

Csongvay Ferenc
áll. ig. tan.

Méhészkedjünk az iskolában.

Ezt a felhívást már több alkalommal intéztem igen tisztelt tanító méhész kollégáimhoz a boldog, békés időkben. Most azonban már nem felhívás az én szózatom, hanem a vízbehaló két-segbeesett segélykiáltása: segítség, segítség!

Pap, tanító, jegyző, akik a néppel közvetlenül érintkeznek, a legnagyobb keserűséggel beszélnek arról a rettenetes hatásról, amit a most dúló háború az erkölcsi nevelés terén okozott. Hiányzik az édes apa; a szigorú, igazságos családfő. A 8—10 éves

¹ A dolgozatot várja és elhelyezéséről készséggel gondoskodik a

gyerek is engedetlen, önfejű; a 10—14 éves, különösen fiúgyermek, megfélemezhetetlen. Hiába a tanítók minden küzdelme. A talaj meg-ingott. Béke idején is az volt az intencióm, hogy a tanító fáradtságos munkája csak úgy vezet célhoz, ha a 9 esztendei foglalkozás által úgy magához tudja kötni tanítványait, hogy később is tudja őket irányítani, később is vezetőt látnak benne. Az ifjúság irányítására legjobb tényezők voltak: az ifjúsági egyesületek, a polg. és gazdakörök. Hova és mivé lettek e nagyhatású intézmények? Sok időre és legelső sorban békére volna szükségünk, hogy a felsorolt intézmények ismét éreztessék áldó hatásukat.

Ez a sok aggasztó körülmény sürgetett legjobban arra, hogy gyönyörű méhesemet, mit a gaz oláhok elpusztítottak ismét életre hívjam. Legyek megint tanító méhész. Vihessem 10—12 éves tanítványaimat a méhesembe; adhassak a szorgalmasan segédkező gyermeknek 1-1 rajt jutalmúl. Mint tanító észrevettem, hogy a méhészet tanításával mekkora erkölcsi hatást lehet elérni. A méhészkedés nemcsak munkát ad, de szórakoztat is. Erre van szükség. Az a 11—12 éves gyermek teljesen lebilincselhető ezzel a foglalkozással. Érdeklődése óriási, keresi az alkalmat, hogy foglalkozást kapjon tőlem. Eleinte bizony magam is keresem, hogy milyen munkával foglaljam el őket, mert a főcél az, hogy méhesemben legyen és lássa, hogyan foglalkozom a méhekkel. Legjobban élvezik a gyerekek a raj befogását és kaptárba való beöntését. Pár nap múlva megnézzük, mennyire haladtak? Csakúgy ragyog az apró méhészek szeme: Jaj, de szép! Ni a méz hogy csillog! Olyan alkalmakat keresek tehát, ami gyönyörködtet, mert a szándékom az, hogy érdeklődésüket lekössem. Az idő úgy is magával hozza később, hogy milyen munkát végezzenek. 2 nyáron segédkeznek s a harmadik nyár meghozza az ő várva-várt boldogságukat: kapnak tőlem egy rajt. Természetesen ennek a kezelése is az én gondom még, de a fáradtság semmi ahoz az eredményhez képest, amit ez által erkölcsi nevelés terén elérek. A gyerekeknek lesz olyan foglalkozása, ami nemcsak munkát ad, hanem élvezetet is nyújt. Örömmel látja, hogy méhecskéi virágpontot hordanak. Ismeri a virág értékét mézészeti szempontból, — hiszen tőlem látja, hogy úton-útfélen növénymagvakat szórok, — ő maga is ültet, kapál; kíméli a fákat, szóval hozzászokik olyan foglalkozáshoz, melyet sohasem fog megenni. Ez a foglalkozás szórakoztat, mulattat, tehát a gyermek nem kívánczik

otthonról sehová. Nem megy az útra helytelenkedni, onnan nem viszi a kíváncsiság a korcsma elé bámészkodni, hogy ott magába szedje mindannak a rosznak bacilusait, melyek olyan rombolást visznek véghez épen amí szegény hazánkban. Falusi tanítónak vallom magamat, mert ha a mi telepünkön nem is, de a szomszédos nagy községekben van alkalmam megfigyelni a nép vasárnapi időtöltését. Ebédután kiülnek az útra; 1-2 óra hosszáig iparkodnak szép csendesen túllícitálni egymást a nagy mondásaikkal; később ezt megúnják, elindulnak sétálni. Mintha csak az ördög vezetné őket, az útjuk mindig a korcsma felé vezet.

Ugyan nem kell-e megragadnunk az alkalmat, mely a méhészkedés által az erkölcsi nevelés terén biztos sikert mutat? Hiszen ha a tanítványt a méhészkedés otthon-ülővé teszi, — mert egész héten mással foglalkozik s így csak a vasárnapját szentelheti az apró kis munkák elvégzésére, — ez az egy eredmény már magában is oly messzire ható és nagy, hogy megérdemli a komoly megfontolást. Tehát a mivel kezdtem azzal végzem: méhészkedjünk az iskolában!

Berényi Margit

Október havi teendők a méhcsaládok körül s a méhészetben.

Jancsovcics Endre a gődöllői áll. méhészeti gazdaság igazgatója.

Az utolsó időszak e hónapban van a méhcsaládok beteleltetésére, ezért aki még nem végezte el a beteleltést, most már lásson hozzá, különösen a kasos méhész, ki ez időben szüretel is egyuttal.

Az anyák a fiasítást befejezték, így munkájuk nincsen, tehát a kasoktól a mézes lépek fiasítástól mentesen kivéhetők.

Válogassa tehát ki a kasos méhész méhcsaládjai közül azokat, melyeket magnak hagy, azaz: amelynek fiatal anyjuk és fiatal lépépítményük van, de arra is ügyeljen, hogy a mézben se szenvedjenek hiányt ezek, a többieket pedig dobolja ki s azokból szüreteljen.

A kidobolás úgy történik, hogy a kast kissé megzökkenve csucsára állítjuk s e fölé egy üres kast teszünk. A kijáratot taná-

csos aztán betömní. A csúcsára állított kast azután lassan-lassan, mindig fokozatosan fölfelé haladva, veregetjük, mire a méhek fölfelé húzódnak s 10—15 perc múlva valamennyien az üres kasba települnek. Ekkor az üres, illetve már népes kast ideiglenesen a kidobolt kas helyére helyezzük s azt pedig lépeitől megszabadítjuk, kiszabdaltjuk.

A kiszabdalt lépekből azután vagy kipergetjük, vagy meleg helyen kicsorgatjuk a mézet, magukat a lépeket pedig vagy keretbe szabdaljuk, vagy pedig kiolvasztjuk majd.

A kidobolt nép között aztán kifogjuk az anyát s a népet pedig egy gyengébb családhoz egyesítjük. A kifogott anyát aztán vagy anyanevelőbe tesszük, vagy pedig értékesítjük másképpen.

Ne kénezzük le hát a családokat, mert ez nem méhészhez méltó munka, de nem is emberséges, sem pediglen nem gazdaságos.

A kasokat, melyeket magnak hagyunk, borítsuk le egy másik üres kassal s hagyjuk a helyükön, szépen áttelelnek ott s úgy! A kaptárokba is betehetjük már a melegítőül használni szokott ujság papírt, vagy pedig szalma takarót, illetve a rongypokróc darabokat s ezzel aztán be is fejeztük ez évre a méhészkedést.

A méhek ugyan nem pihennek meg, mert náluk az igazi munka most folyik csak, raktároznak, helyezkednek s tömők, ragasztgatják be a felesleges nyílásokat.

Néha-néha kiröpül egy méh a lakásból valamiért, de hamarosan vissza is tér oda.

Éjszakánként aztán szorosabbra húzódnak össze, mert már elkél egymást melengetni.

Mire aztán az idő mindjobban ősziésre válik, a méhek a kijárást teljesen megszüntetik egy időre s összehúzódnak gomolyban, a lakás kijáratához közel.

A méhészetben dolgunk még akad, mint pl. a lépek osztályozása, rendezése, válogatása, tisztogatása, eszközeink rendbeszedése stb. Ezt tehát a végleges munka befejezése előtt tegyük meg, hiszen más dolgunk ugysem akad.

A lépeket osztályozzuk koruk szerint először is: a világos színűek egy csoportba jönnek; a másikba pedig a sötétebbet s a harmadikba az igen feketék; a mézes keretek külön csoportot alkotnak.

Rendezzük azután az egyes csoportokat építésük szerint, azaz szabályos dolgozósejtű és heresejtűek szerint, a szabálytalan, vagy egészen sötét, nehéz lépeket egy tömegbe gyűjtjük, mert ezek kerülnek kiolvasztás alá.

Az így rendezett lépeket aztán a lécekre épített zugépitményektől tisztogassuk meg s egy ládába téve a kislejtezettekkel, várjuk meg azt az időt, mikoron az olvasztásra kerül a sor, a többieket pedig szellős, száraz helyre tegyük, óvva az egértől s egyéb ellenségeitől.

Vegyések.

Kitüntetés. Királyunk öfelsége másodosztályu polgári hadi érdemkereszttel tüntette ki Krenedits Ferenc min. oszt. tanácsost a háború alatt kifejtett buzgó és sikeres közgazdasági tevékenységéért.

Meleg szeretettel üdvözöljük a tanácsos úr önagyságát magas kitüntetése alkalmából és kívánjuk, hogy a Gondviselés még sokáig éltesse a magyar méhészet és közgazdaság javára és felvirágoztatására.

Mézes tészta tanfolyam. Az inasotthon vendégszerető méhesében és konyhájában lázasan folyik a munka. Kolozsvár női társadalmának 70 tagja szorgalmatoskodik, hogy derék mestereinek vezetése alatt elsajátítsa a gyakorló méhészet és a méz hasznos, házi feldolgozásának tudományát.

Az elméleti és gyakorló méhészetet Valló János ny. méhészeti felügyelő adja elő mesteri módszerrel, vonzó alakban az érdeklődő hölgyeknek, míg a sütkölözés lelakatolt titkait özv. Kremnitzky Aladárné önagysága ismerteti meg a hallgatókkal.

A bezáró vizsga f. hó 30-ra van tervezve. A jó sikert azonban előre is megjósolhatjuk, ha elgondoljuk, hogy a tapasztalt mesterek mellett dr. Zsögön Béla ágilis és temperamentumos ig. alelnökünk szervezte és irányítja a tanfolyamot.

Méhészegyletek és körök alakulása a Székelyföldön.
A Székelyföld elpusztult méhészetének helyreállításával kapcsolatban a szervezkedésnek örvendetes jeleivel találkozunk a széke-

lyeknél. A nemrégben megalakult erdővidéki méhészegylet után is *Etéd és vidéke* méhészkör alakult meg aug. hó 10-én. Az alakuló gyűlésen *Gál Imre* szaktanító és *Lányi Imre* udvarhelymegyei elnök vettek részt. Elnöknek *Csía Kálmán* etédi ref. lelkész, al-elnöknek *Szabó Márton* birtokos, hírneves méhészt, pénztárnoknak és jegyzőnek a község két fiatal ágilis tanítóját választották meg. A méhészkör az udvarhelyvármegyei méhészegylet kebelében alakult, már megkezdette működését. A vármegyei méhészegylet méhcsaládokat adományozott a körnek s egy iskola méhes adományozása iránt felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez. Mint illetékes helyről értesülünk megalakult a parajdi járásköri egyesület is *D. Pál* Lajos elnöklete alatt s jelenleg alakulóban van *Székelyderzs és vidéke* méhészkör, *Unger Tibor* körjegyző, *Barabás Vilmos* áll. isk. íg. tanító és *Ébert András* lelkész buzgolkodása folytán. A szervezkedési mozgalom hullámgyűrűben terjed s már a konszolidált viszonyokba kerülő Háromszék és Csíkmegyékbe is átcsapott, mely vidékeken a tél folyamán fog-nak megalakulni a vármegyei egyesületek s az ezek körében utalt járáskörök. A mozgalom élén *Gál Imre* a székelyföldi méhészeti kerület vezetője áll s az ő utbaigazításai s tanácsai folytán már elismerésre méltó tevékenység indult meg az újszülött körökben és egyletekben.

Női méhészeti tanfolyam Székelyudvarhelyen. Az udvarhelyvármegyei méhészegylet elnöksége és *Gál Imre* kerületi szaktanár egyöntetű buzgó munkálkodásának valóban méltó tanúságtétele volt az aug. hóban, Székelyudvarhelyen megtartott és szept. hó 3-án záróvizsgával véget ért méhészeti tanfolyam meglepő eredménye. A tanfolyamon 75 nő vett részt s ebből 72 vizsgára jelentkezett. Az elméleti előadásokat *Gál Imre*, a konyha gyakorlati munkákat *Kremniczky Aladárné* vezette. A 18 napon át tartott szorgalmas tevékenység eredménye volt a gazdag bemutató s a kiválóan sikerült vizsga, mely tisztán a méhesben gyakorlati alapon volt megtartva. A vizsgázók két csoportra osztattak s az egyik csoportot az előadó, a másikat *Valló Árpád* orsz. felügyelő vizsgáztatta. A bemutató ferencrendiek iskolájának egyik termében volt felállítva. A tanfolyam zárnapjára Székelyudvarhelyre érkezett *Krenedits Ferenc* min. oszt. tanácsos, *Valló Árpád* felügyelő és *Körmendy József* a kaposvári kerület vezetője kíséretében és megtekintette a bemutatót, majd elnökölt a tanfolyam vizsgáján

s később az egyesület elnökségével beható tárgyalást vezetett be az egyesületi telep minél célirányosabb kiépítése és berendezése tárgyában. A tanfolyam eredményét s a min. oszt. tanácsos látogatását a vármegye sajtóorgánuma az „Udvarhelyi Híradó“ terjedelmes cikkben méltatta s a tanfolyam zárónapját s a tanácsos látogatását a Székelyföld méhészeti ünnepévé emelte, mert a tárgyalások során elhangzott eszmék megvalósításai lesznek azok, melyekből a székelyföldhöz méltó, nagy méhészet realis alapon örvendetes fejlődésnek indulhat.

Iskolaméhések adományozása. A földmivelésügyi m. kir. miniszter a székelykeresztúri unitárius gimnáziumnak, a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumnak, a kolozsvári ref. theológiának tanítási célra 1—1 teljesen felszerelt iskolaméhést adományozott. Mindhárom méhes fel van állítva és be van népesítve, minél fogva már a jelen tanévben az illető intézetek a felsőbb osztályba járó tanulókat méhészeti szakoktatásban részesíthetik.

Vándorméhes adományozása. A földmiv. miniszter az udvarhelyvármegyei méhészegyesületnek két vándorméhést adományozott olyan célból, hogy az egyesület a Hargittában kínálkozó gazdag méhlegelőt a vándorlással kiaknázhassa.

Méhtelegek Udvarhelymegyében. Az udvarhelyvármegyei méhészegyesület a segélyakció céljára három nagy méhteleg létesítését vette tervbe s azok kivitelén erélyesen fáradozik. Az első telep 100 kaptáros családdal Székelyudvarhelyen már meg van, míg a másik kettőre a méhtörzsek összevásárlása most van folyamatban s eddig már 80 család van vásárolva s parasztkasokban Székelyudvarhelyre beszállítva. A két utóbbi telep vidéken és pedig Homoródkeményfalván és Szentkeresztbányán lesz beállítva még az év őszén s célja lesz, hogy ezek a *tenyész telepek* a károsult méhészek közötti szétosztásra megfelelő számú rajt adjanak. A segélyakció beszüntetése után a tenyésztelepek iránya mézelő lesz s az összes törzsek kaptárakba lesznek áthelyezve.

Vándortanfolyamok a XIII. kerületben. A helyreállítási akció egyik legcélravezetőbb eszköze a megrongált kaptárak és méhlikások kijavíttatása, részben újak előállítására irányuló tanfolyamok beállítása a községekben. A múlt évi kísérlet nagyon szépen bevált és igen sok károsult méhésznek sikerült megrongált méhészetét talpraállítania. Folyó évi nov. 1.-től kezdődőleg a vándortanfolyamok újra felveszik működésüket ezuttal a következő

székely községekben. Etéd, Székelyderzs, Barót, Nagybaczon, Közéapajta, Hídvég háromszékmegei; Ujtusnád, Csikszentimre, Csikszentgyörgy, Karucfalva, Madaras, Gyergyószentmiklós és Gyergyóditró csíkmegei községekben. A tanfolyamokat Gál Imre a kerület vezetője készíti elő és rendezi a földművelésügyi m. kir. miniszter úr által rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökkel.

Vidéki tanfolyamok a XII. kerületben. Hasonló tanfolyamok vannak tervbevéve a XII. kerületben is és pedig *Tordán* a rokkant katonák, a város és vidéke polgári méhészek és a nők részére 1-1, összesen 3.; *Szamosujvárt* férfi és nők részére vegyesen 1. *Nagysármás* és vidéke részére *Nagysármáson* 1, *Bánffyhungyadon* 1, *Zilahon* 1. kaptárkészítéssel összekötött tanfolyam.

Mézelőfacsemeték kiosztása. A földművelésügyi minisztérium értesítése szerint a királyhalmi m. kir. erdőéri szakiskolának kiosztás céljából a következő mézelőfacsemeték állanak rendelkezésre 1. ákácfa 3 éves 300 darab. 2. gledischia 3 éves 300 drb. 3. Zöldjuharfa 4 éves 300 darab. 4. virágos kőrís 6 éves 300 darab. 5. Szilfa 6 éves 200 drb. Felkérjük a mézelő fák illetve csemetékre igényt tartó egyesületi tagokat, hogy a tavaszi kiosztás céljából kérelmüket az egyesülethez címezve mielőbb nyújtsák be.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület elnöksége.

A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos közlései.

1. *Tagmozgalom.* Tagjaink száma augusztus hónapban 108 uj jelentkezővel szaporodott. *Létszám augusztus végén 1311.* Lapzártakor tagjaink száma már: 1330.

Ezredik tagunknak, *Barabás Lajos* gazdasági számtartó urnak, az Ambrózy-könyv diszkötésű példányát küldtük el emlékül, 1250-edik tagunk, *Paal Gyula* állami tanító ur Szamosczikó, Szilágymegye, Boconádi „A méhek élete” című könyvet kapta szintén emlékeztetőül.

2. *Tagdíjfizetés.* Az év utolsó negyedébe lépünk. Számadásaink rendje és kötelezettségeink teljesítése megköveteli, hogy mindazon tagjaink, akik eddig tagdíjukkal hátralékban vannak, az esedékes 4 koronát mielőbb küldjék be pénztárnokunk címére: Szilágyi Béla, Postapalota 54. Nagyvárad.

3. *Hivatalos lapunk*, a Méhészeti Közlöny elmaradt, hiányzó vagy korábbi számaira vonatkozó reklamációk, továbbá címváltozások, a *Méhészeti Közlöny kiadóhivatalához Kolozsvár* (Pap-u. 6. szám) intézendők.

4. *Az aradi méhésztanfolyam* záróvizsgáját folyó évi szeptember hó 2-ikán tartották meg. A vizsgán *Cziráky Márton* iskolaigazgató, az Aradvidéki Méhészegyesület elnöke elnökölt, a nagyváradai földmivelésügyi miniszteri kirendeltséget és az aradi gazdasági felügyelőséget *Kádár József* gazdasági felügyelő a Tiszántuli Méhészegyletet *Niedermann Antal* postatanácsos ügyvezető elnök képviselte.

A tanfolyamot, mint multkor már említettük, két párhuzamos kurzusban 50 hallgató látogatta.

A vizsgát *Cziráky Márton* elnök lendületes beszéddel nyitotta meg, majd annak befejeztével szép szavakkal üdvözölte a levizsgázottakat. *Niedermann Antal* postatanácsos Fritz Ferenc házigazdának mondott köszönetet a páratlanul álló áldozatkészségért, amellyel házát és telepét a tanfolyam céljaira átengedte, majd *Kádár József* a gazdasági felügyelőség részéről intézett beszédett a levizsgázottakhoz arra buzdítván őket, hogy az elméletben elsajátítottakat teljes lelkesedéssel vigyék át a gyakorlatba. Ezután a délelőtti tanfolyam nevében *Kristyóry János* földbirtokos, a délutáni tanfolyam nevében *Somogyi Gusztáv* plébános mondott köszönetet az előadó tanárnak fáradozásaiért. Végül *Ignác Sándor* méhésztanár meghatott szavakkal vett búcsút hallgatóitól.

A délelőtt 9 órakor megkezdett vizsga déli fél 12 órakor a jutalmak szétosztásával ért véget. A jutalomdíjakat a Tiszántuli Méhészegylet adományozta és azokat a következők nyerték el:

I. díj: *Kristyóry János*, (diszkötésű *Ambrózy* könyv), II. díj: *Lippert Béla* (füzött *Ambrózy* könyv), III. IV. és V. díj: *Haglauer György*, *Ormay József* és *Stanitz László* (*Boconádikönyv*). Ezeken kívül még 10 *Bessenyei-füzet* osztatott szét.

A legnagyobb elégtétellel állapítjuk meg, hogy az aradi méhésztanfolyam a legszebben sikerült, általa Arad méhészeti viszonyai rendkívüli lendületet kaptak és *Ignác Sándor* méhésztanár kiváló eredményt produkált.

5. *A cukorügy*. Özönével kapjuk a cukorra vonatkozó sürgetéseket és a méhek inségéről és a méhészetek pusztulásáról

szóló keserves panaszokat. Sajnos, az a multkor kifejezett reményünk, hogy idejében kezdett akciónk eredménnyel biztat, eddig nem vált valóra. További türelmet kell kérnünk tagjainktól s kérjük őket, hogy soraikra egyelőre jelen értesítésünket tekintsék válasznak.

Az ostromló felszólalások hatása alatt kénytelenek vagyunk a cukorügy mostani állását apróra tisztázni és kijelenteni, hogy bennünket ebben a dologban hiba nem terhel és szemrehányás jogosan nem érhet. Igazolásként álljon itt szó szerinti ebben a kérdésben folytatott legutóbbi iratváltásunk.

Mikor láttuk, hogy szeptember 10-ike is elmúlt és döntés még mindig nincsen, alábbi táviratokat indítottuk utnak a földmivvelésügyi minisztérium és az Országos Magyar Méhészeti Egyesület címére:

Földmivvelésügyi Miniszter Budapest. Nagyon kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék méhetetésre korábban kért kristálycukor gyors kiutalása iránt *sürgösen* intézkedni. Méhészetek állapota egyesületünk területén általában vigasztalan, feljajdulások tucatszámra érkeznek, pusztulás mértéke saját tapasztalataink szerint komoly aggodalomra ad okot. Magyar méhészet Nagyméltóságodtól *gyors és határozott* segítséget vár! Tiszántúli Méhészegylet.

Országos Magyar Méhészeti Egyesület Üllői-ut 25. Budapest. Méhetetéshez kért kristálycukor kiutalását földmivvelésügyi kormányánál táviratilag megsürgöttük. Kérjük Önöket, siessenek határozott és erélyes közbenjárással segítségünkre. Méhészeteink pusztulása minden eddigi mértéket meghalad. Veszedelemet csak leggyorsabb segítséggel lehet mérsékelni.

Inség enyhítésének és cukorellátás szabályozásának megbeszélésére kifejezetten és ismételten kérjük szövetségi egyesületek országos értekezletének mielőbbi összehívását. Tiszántúli Méhészegylet.

Ez történt szeptember 12-ikén. Az O. M. M. E. sürgönyválasza 15-ikén már kezünkben volt:

Tiszántúli Méhészegylet Nagyvárad. Cukorkiutalást állandóan sürgetjük, minisztériumban tárgyalják. Értekezlet elkészült. Szillassy.

Erre nyomban, még aznap, a következő válasziratot intéztük *Szillassy Zoltán* országgyűlési képviselő urhoz, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető elnökéhez.

Mélyen tisztelt Elnök Úr! A cukorügyre vonatkozó ma küldött távirati értesítését hálás köszönettel vettük. Állandó és hathatós támogatásuk mélyen lekötelez bennünket és némi vigasztalást nyújt sivár helyzetünkben.

A szövetségi egyesületek értekezletének összehívását célzó előterjesztésünket azonban kénytelenek vagyunk föntartani és megismételni.

Indokaink a következők:

1. A magyar méhészeknek jussuk van megtudni, mi az oka annak, hogy összehasonlíthatatlanul nehezebben juthatnak cukorhoz, mint nyugati szövetségeseink, vagy más civilizált állambeli kartársaik.

3. Tisztán akarjuk látni, hogy ilyen rettenetes inséges esztendőben, mint az idej, min mulik az, hogy elegendő támogatás híján méhészetünk elviselhetetlen károkat kénytelen szenvedni.

3. A cukorellátás kérdését végre tisztázni és a jövőre nézve szabályozni kell. Az idejhez hasonló kritikus helyzetnek kellő előrelátás mellett többé ismétlődnie nem szabad. A szükséges intézkedések megállapítása, nézetünk szerinti, az érdekelt egyesületek meghallgatása és hozzájárulása nélkül aligha történhetik meg.

4. A cukorügyön kívül lesznek még egyéb fontos és sürgős kérdések, amiket az értekezlet célszerűen megvitathat.

Kedvező elhatározást várva, fogadja Nagyságod őszinte tiszteletünk nyilvánítását. Tiszántuli Méhészegylet. Niedermann Antal sk.

Ezek után azt hisszük, elmondhatjuk, mi megtettük a magunkét. Most várjuk a miniszter döntését a cukorkérdésben és az O. M. M. E. végleges határozatát az egyesületközi értekezlet dolgában.

Reméljük a legjobbat! ámde belső és kiirthatatlan meggyőződésünk, hogy igazi sikert csak valamennyi egyesület és a szaksajtó összes organumainak vállvetett munkájával érhetünk el. Tehát rajta, mert valóban itt a tizenkettedik óra!

Kelt Nagyváradon, 1917. évi szeptember hó közepén.

Az Elnökség.

Rokkant katonák részére, kik méhészettel foglalkoznak ingyen küldjük a lapot! Kérjük a címek azonnali bejelentését!

Szerkesztő postája.

1. Jó előre felhívjuk előfizetőink figyelmét, hogy a f. évi közgyűlés a tagsági-előfizetési díjat 1918. jan. 1-től 6 koronában állapította meg. Igen kérjük tehát olvasóinkat, hogy az előfizetési díjaikat pontosan küldjék be annál is inkább, mert a papír drágaság és hiány miatt lapunkat csak a megrendelt mennyiségben nyomathatjuk s a később jelentkezők az előző számokra igényt nem tarthatnak. Kívánatos azért a mellékelt „nyilatkozat” mielőbbi aláírása és beküldése, hogy jó előre tájékozhatjuk magunkat.

2. A jövő számba közlendő dolgozatok beküldését október 20-ra kérjük.

3. Választ kívánó levelekhez kérjük a bélyeg mellékelését.

4. A „Méhészeti Utmutatót” 50 fillér postabélyeg beküldése mellett bérmentve és díjmentesen küldjük.

Förlumulhatatlan és az is marad a „budvig“-féle műlép,

melynek legtökéletesebb alakját hozom forgalomba. A „Ludvig” műlép tiszta méhviaszból áll, ahogy azt a méhész nyeri, nem nyulik el, sem nem hajlik szakszerű kezelésnél, ha a legerősebb rajnak is adjuk s a legnagyobb foku kaptárhőségnek is volna kitéve. Aki egyszer kísérletezett „Ludvig” műléppel, újból azt fogja rendelni. A méhész urakon áll, hogy kísérletet tegyenek azzal, ami nekik előnyt nyújt. Gondolja meg Ön is t. olvasó: „aki mer, az nyer” s ne mulassza el próbaképpen megrendelni. „Ludvig” műlépeim minden résztvett kiállításon díjaztattak. A lépeket tetzés szerint tekercsben, vágatlanul bármily hosszúságban vagy szélességben szállítom kgr.-ként 22 korona. — Ki saját viaszt kívánja feldolgoztatni műléppé, annak munkadíj fejében kgr.-ként 2 K 50 f számítok fel és ugyanannyi kgr. műlépet adok vissza, mint amennyi kgr. viaszt vettem át. Kölcsönös jótállás mellett. A rendelés beérkezésétől számított 2—3 nap alatt intézem el a szállításokat. — Garantált tiszta salakmentes méhviaszt bármily mennyiségben veszek. A méhészethez szükséges összes eszközökről kívánatra árjegyzéket küldök ingyen és bérmentve.

Ritzmann Lajos

keresk. méhész és műlépgyára

Ókér (Bácska).

Hátralékos előfizetőinkhez.

Mondjam e újra, hiszen nyilvánvaló, a magas nyomdai árak és a papír drágaság miatt lapunkból feles példányokat nem nyomhatunk! Csak azok részére küldhetjük lapunkat, kik az előfizetési díjat beküldötték! Igen kérjük ezért hátralékos előfizetőinket sziveskedjenek nyilatkozni, kívánják-e, hogy a lapot címükre tovább is küldjük? Jövő számunkban a hátralékosok névsorát közreadjuk és akik felhívásunkra nem jelentkeznek, előfizetőink sorából törölni fogjuk.

Hazafias érzésű, kitartó munkatársakat keresünk előfizetőinkben, kik e nehéz időkben kétszeresen érzik kötelességeik súlyát és felelősségteljes voltát minden irányban!

A „Méhészeti Közlöny“ hirdetési díja: Egyszeri hirdetésnél, egész oldal (187 négyszögcentiméter) 20 K; féloldal 10 K; negyedoldal 5 K. Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 10⁰/₀-kal, egész éves hirdetőknél 15⁰/₀-kal olcsóbb. Apróhirdetés szavankint 5 fillér. A hirdetési díjak előre beküldendők. Egyesületi ügyekben minden megkeresés, kaptárak, méhészeti eszközök rendelése *dr. Balázs Ferenc* főtítkárhoz, (Kolozsvár, Mészáros-u. 3 sz.); reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések, a lap szellemi részét érdeklő közlemények *Györfi István* theol. tanár, szerkesztőhöz (Kolozsvár, Pap-utca 6. sz.); a pénzküldemények kizárólag *Zsögön Rácz Mihály* egyleti pénztárnokhoz (Kolozsvár, Bocskay-tér) intézendők. Szerkesztőség: Pap-u. 6. sz. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve. A kéziratokat nem adja vissza a szerkesztőség.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület Kolozsvárt felállított

Központi műhelyében elvállal mindenféle kaptár készítést, szállít keretlécet postán vagy vasuton bármily mennyiségben, s ezenkívül más — fából készíthető méhészeti eszközöket. — Megrendelések az Erdélyrészi Méhész Egyesület elnökségéhez intézendők.

A legjobb mézelőfa

a japán akácfa július, augusztusban nyílik, mikor is nem igen van már egyéb és többet nyílik, mint a közönséges akácfa 1, 2, 3, 4 évesek darabja 20, 60, 80 és 90 fillér; :: 6 éves 2 korona, százanként feleárban. :: Mézelő, sokat nyíló, egyben szép díszbokrok darabja 40 fillér, száza 38 korona, sok fajban. (3—8) KREBS ZOLTÁN, Szarvas.

Keresek

ügyes méhészkertészt

nagyobb méhes és kert kezelésére. Ajánlatokat és megkereséseket sürgősen vár a

Méhészeti Közlöny Szerkesztősége
Kolozsvár, Pap-u. 6.

**Mézet,
viaszkat,
sonkolyt**

állandóan a legmagasabb napi áron vásárol a
„Méh“ a Magyar Méhészek Értékesítő
Szövetkezete,
Budapest, VI. Frangepán-utca 33/b.
Árajánlattal egyidőben minta is küldendő.

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközsükségeinket, ugyszintén a többi méhészeti kellékeket a szigoruan szolid, jóhírnevű és már 31 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Attila-utca 91. sz. szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1916. évre szóló főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bérmentve küldetik. * * * * *

Nyomatott a Szent Bonaventura könyvnyomdában Kolozsvárt.